

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Міжнародна академія екології і здоров'я, м. Вільнюс, Латвія
Навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти Вінницької області
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова
Вінницьке міжрегіональне вище професійне училище
Європейська асоціація науки і освіти, м. Берлін, Федеративна республіка Німеччина
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
КВНЗ «Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Вінницький обласний краєзнавчий музей

ДИСКУРС ЗДОРОВ'Я В ОСВІТІ: ФІЛОСОФІЯ, ПЕДАГОГІКА, АНТРОПОЛОГІЯ, ПСИХОЛОГІЯ

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ ПРИСВЯЧЕНОЇ 120 РІЧНИЦІ З ДНЯ
НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ОЛЕКСАНДРОВИЧА БЕРНШТЕЙНА**

(16-17 вересня 2016 року, м. Вінниця)

Том 2

**HEALTH DISCOURSE IN EDUCATION: PHILOSOPHY,
EDUCATION, ANTHROPOLOGY, PSYCHOLOGY**
materials of the all-Ukrainian scientific-practical conference with international
participation dedicated to the 120th anniversary since the birth of
BERNSHTEIN MYKOLA OLEKSANDROVYCH
(September 16-17, 2016), Vol. 2

Вінниця, 2016

УДК 37.013:378.046.4(063)

ББК 74.58я43

Д 48

Дискурс здоров'я в освіті: філософія, педагогіка, антропологія, психологія: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 120 річниці з дня народження Миколи Олександровича Бернштейна (16–17 вересня 2016 р.): в 3 т. / Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Комунальний вищий навчальний заклад «Вінницька академія неперервної освіти», Міжнародна академія екології і здоров'я, м. Вільнюс, Латвія, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; за заг. ред. М.Б. Євтуха та В.М. Федорця. – Вінниця: ТОВ "Планер", 2016. – 198 с.

Т. 2. – 198 с.

Health Discourse in Education: Philosophy, Education, Anthropology, Psychology: materials of the all-Ukrainian scientific-practical conference with international participation dedicated to the 120th anniversary since the birth of Mykola Bernstein (September 16–17, 2016): in 3 volumes / Ministry of Education and Science of Ukraine; the National Academy of Educational Sciences of Ukraine; Public Higher Educational Establishment «The Academy of Continuing Education»; International Academy of Ecology and Health, Vilnius, Latvia; Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University; general edition of M. Yevtukh and V. Fedorets. – Vinnitsya: Ltd. "Glider", 2016. – 198. Vol. 2.

У збірнику висвітлюється широкий спектр освітніх питань збереження здоров'я (духовного, тілесного, психологічного), а також аналізується проблематика професійної підготовки, філософії та історії освіти. Розширюються і поглиблюються уявлення про внесок М.О. Бернштейна в світову науку та визначаються шляхи до використання здобутків ученого в педагогічній теорії та практиці. Актуалізується проблематика розвитку здоров'язберезувальної компетентності вчителя фізичної культури та інших категорій освітян в умовах неперервної післядипломної освіти, а також аналізуються питання методології і стратегій освіти, її інноваційних трансформацій та інклюзії. Представляються роботи з проблематики освітнього менеджменту, екологізації, психологізації й антропологізації освіти. У контексті здоров'язберезувального дискурсу репрезентуються освітні питання біомеханіки, психології, рекреації, реабілітації, морфофізіології, психофізіології, нейрофізіології, патопсихології, дефектології, медіаосвіти та використання інформаційно-комунікативних технологій. Аналізується зміст і значимість трансферу медико-гігієнічних та психофізіологічних знань для формування інтелектуальної основи педагогіки здоров'я.

Рекомендовано науковцям, викладачам, методистам, вчителям, освітнім менеджерам, психологам, студентам, тренерам, соціальним працівникам – усім, хто цікавиться проблематикою збереження здоров'я Homo Educandus та актуальними питаннями вищої і середньої освіти.

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницької академії неперервної освіти (Протокол № 9 від 30 листопада 2016 року)

Матеріали подані в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за зміст текстів і не завжди поділяє думки їх авторів.

ISBN 978-617-7330-10-2

© Колектив авторів

© ТОВ фірма "Планер"

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор: *М. Б. Євтух* – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України;

Заступник головного редактора: *В. М. Федорець* – кандидат медичних наук;

Редакційна колегія: *З. Ф. Самчук* – доктор філософських наук, старший науковий співробітник; *К. В. Разумовський* – президент Міжнародної академії екології і здоров'я, (м. Вільнюс, Литва); *В. В. Молодиченко* – доктор філософських наук, професор; *М. В. Гриньова* – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України; *Р. С. Гриньов* – кандидат фізико-математичних наук, (Аріельський Університет, м. Аріель, Ізраїль); *О. А. Дубасенюк* – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України; *І. В. Сіданіч* – доктор педагогічних наук, професор; *Л. М. Дудорова* – доктор педагогічних наук, доцент; *В. І. Вінничук* – психотерапевт, психолог, історик; *М. В. Будько* – кандидат філологічних наук, доцент; *Т. В. Галич* – кандидат педагогічних наук; *О. В. Вознюк* – доктор педагогічних наук, професор; *Т. Д. Каменецьук* – директор Навчально-методичного центру психологічної служби системи освіти Вінницької області, психолог, історик; *О. М. Легун* – кандидат психологічних наук, доцент; *Л. І. Нежданова* – філолог, викладач; *О. І. Власова* – доктор психологічних наук, професор; *О. О. Дольська* – доктор філософських наук, професор; *О. О. Білик* – кандидат технічних наук, доцент; *Т. Є. Бойченко* – кандидат педагогічних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України; *Л. В. Войчишина* – старший викладач; *А. О. Жиденко* – доктор біологічних наук, професор; *В. М. Ісаєнко* – доктор біологічних наук, професор; *М. В. Йолтухівський* – доктор медичних наук, професор; *В. М. Костюкевич* – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор; *Ю. Ю. Конфедрат* – методист; *Ю. В. Кузьменко* – кандидат психологічних наук, доцент; *В. М. Лисогор* – доктор технічних наук, професор; *О. І. Маляр* – кандидат психологічних наук; *Н. М. Міщенко* – дефектолог, логопед завідувач лабораторії корекційної педагогіки; *О. В. Мудрак* – доктор сільськогосподарських наук, професор; *В. І. Подшивалкіна* – професор, доктор соціологічних наук; *Н. М. Пташнік* – кандидат педагогічних наук; *Н. В. Раціборинська-Полякова* – кандидат медичних наук, доцент; *С. В. Римша* – доктор медичних наук, професор; *С. Ф. Одайник* – кандидат педагогічних наук, доцент; *Л. М. Олійник* – кандидат педагогічних наук, доцент; *Р. І. Олексенко* – доктор філософських наук, професор; *І. В. Сергета* – доктор медичних наук, професор; *І. В. Степаненко* – доктор філософських наук, професор; *В. В. Тимохін* – доктор педагогічних наук, професор; *Т. С. Троїцька* – доктор педагогічних наук, професор; *П. І. Українець* – психолог, психотерапевт; *І. В. Шкарапута* – методист; *В. І. Шуляр* – доктор філологічних наук, професор;

Л. М. Юрчук – кандидат педагогічних наук, доцент; В. Л. Яковлів – кандидат педагогічних наук, доцент.

ВДЯЧНІСТЬ МЕЦЕНАТАМ

*Pro publico bono*¹

Організатори конференції висловлюють щиру вдячність за матеріальну і духовну підтримку в організації конференції та друк матеріалів:

Кожану Володимиру Дмитровичу, голові Західноукраїнської спілки промисловців і підприємців (Україна, м. Львів);

Разумовському Констянтиніві Веніаміновичу, президентові Міжнародної академії екології і здоров'я (Литва, м. Вільнюс);

Легуну Віктору Антоновичу, голові наглядової ради ТОВ «Вінниця-Млин» (Україна, м. Вінниця);

воєнного часу, пропаганді здорового способу життя (статті з гігієни у виданні «Народная энциклопедия научных и прикладных знаний (Круг знаний)»).

Таким чином, В. Фавр прийняв активну участь в організації санітарної освіти широких верств населення за імперських часів. Санітарно-гігієнічну освіту тих, хто навчався, В. Фавр поєднував з адміністративно-організаційною, науково-дослідною, громадсько-просвітницькою, видавничою діяльністю у сфері гігієни та санітарії. Пропаганда здорового способу життя й профілактична медицина були визнані ним доцільною стратегією у роботі медичних працівників.

ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ВЛІТКУ В ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ (50-60 рр. ХХ ст.)

Меленець Людмила Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (Інститут післядипломної педагогічної освіти).

***Анотація.** Акцентовано увагу на аналітико-розпорядчих аспектах щорічних наказів Міністерства освіти УРСР у період 1947-1953 рр. щодо заходів по оздоровленню дітей влітку та організації дитячих установ у сільській місцевості України.*

***Ключові слова:** дитячі садки, дитячі майданчики, фізичне виховання, оздоровлення, загартування, харчування, контингент, контроль.*

***Аннотация.** Акцентировано внимание на аналитико-распорядительных аспектах ежегодных приказов Министерства образования УССР в период 1947-1953 гг. о мерах по оздоровлению детей летом и организации детских учреждений в сельской местности Украины.*

***Ключевые слова:** детские сады, детские площадки, физическое воспитание, оздоровление, закаливание, питание, контингент, контроль.*

Суть соціально-педагогічного процесу, спрямованого на зміцнення здоров'я й загартування організму, гармонійний розвиток фізичних можливостей вихованців сільських дошкільних закладів різних типів у 40-80 рр. ХХ ст. викладено в публікації «Здоров'я дітей та фізичне виховання у сільських дошкільних закладах України: історичний аспект» [2].

Закцентуємо увагу на аналітико-розпорядчих аспектах щорічних наказів Міністерства освіти УРСР у період 1947-1953 рр. щодо заходів по оздоровленню дітей влітку та організації дитячих установ у сільській місцевості України [1] та представимо наші дослідження в таблиці 1.

Таблиця 1. Інформація про заходи по оздоровленню дітей влітку з розпорядчих документів Міністерства освіти УРСР (1947-1953)

Наказ	Зміст
1	2
<p>Наказ № 1254 від 15.05.1947 р. «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1947 року» № 7, С. 18-21</p>	<p>Виділити приміщення, провести відповідний ремонт, щоб розпочати з 20 травня 1947 року оздоровлення дітей дошкільного віку на дитячих майданчиках.</p>
<p>Наказ № 571 від 10.05.1949 року «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1949 року» № 8, С. 17-19</p>	<p>1. Прийняти до керівництва та виконання затверджений Радою Міністрів УРСР план оздоровлення дітей влітку 1949 року по установах Міністерства освіти УРСР з розподілом по областях.</p> <p>2. Зобов'язати завідувачів обласних, Київського міського відділів народної освіти спільно з облвідділами охорони здоров'я та облвиконкомами обласних, Київської міської Рад депутатів трудящих:</p> <p>а) виділити приміщення, провести відповідний ремонт і обладнання їх для організації літніх майданчиків з тим, щоб оздоровлення дітей дошкільного віку на дитячих майданчиках розпочати з 20 травня 1949 року; б) забезпечити оздоровчі заклади необхідним транспортом, паливом і гасом; в) забезпечити в усіх дитячих оздоровчих закладах виконання протипожежних заходів та правил організації купання дітей відповідно до інструкції Міністерства освіти УРСР 1946 р.</p> <p>3. Обласним, міським та районним відділам народної освіти спільно з виконкомами обласних, міських і районних Рад депутатів трудящих, обласними, міськими та районними відділами охорони здоров'я провести добір дітей дошкільного віку, які за станом здоров'я потребують відпочинку, і забезпечити оздоровлення в першу чергу дітей, батьки яких загинули на фронтах Вітчизняної війни, вихованців дитячих будинків, патронуваних у сім'ях трудящих, а також дітей інвалідів і партизанів Вітчизняної війни:</p> <p>в) на дошкільних дитячих майданчиках (з строком перебування 30 днів) – дітей віком від 4 до 7 років включно; д) в дитячих садках (з строком перебування 90 днів); є) допомогти колгоспам і радгоспам організувати в сільських місцевостях оздоровчі майданчики для дітей віком від 7 до 12 років.</p> <p>4. Обласним, міським та районним відділам народної</p>

	<p>освіти: г) разом з облкнигокультторгами через їх торговельну мережу забезпечити оздоровчі заклади дитячою літературою, папером для малювання, олівцями, зокрема кольоровими, іграшками та іншим культ інвентарем; ж) разом з органами охорони здоров'я забезпечити оздоровчі заклади медичним обслуговуванням, ліками, мед. інструментом та перев'язочним матеріалом, а також встановити суворий контроль за станом здоров'я в оздоровчих закладах; з) систематично стежити, щоб у відповідності до п. 14 постанови Ради Міністрів УРСР від 30.04.1949 р. № 1028 торговельною мережею було забезпечено безперебійне постачання дитячим оздоровчим закладам 1949 р. продуктів харчування; і) домогтися організації городів для вирощування ранніх овочів при дитячих майданчиках.</p>
<p>Наказ № 350 від 05.05.1950 р. «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1950 року» № 9, С. 20-22</p>	<p>Оздоровлення в дитячих садках почати з 20 травня 1950 р. Встановити строки перебування дітей в оздоровчих закладах: г) на дитячих оздоровчих майданчиках – дітей віком від 4 до 15 років – 30 днів; е) в дитячих садках – 90 днів.</p>
<p>Наказ № 275 від 10.05.1951 р. «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1951 року» № 11, С. 7-16.</p>	<p>Оздоровлення дітей в 1950 році пройшло значно краще та більш організовано, ніж у попередні роки. Особливу увагу було приділено роботі по фізичному вихованню дітей, зокрема загартуванню та зміцненню дитячого організму. Однак більшість дітей сільських дитячих садків Полтавської, Тернопільської областей зовсім не були оздоровлені. Оздоровлення в дитячих садках почати з 20 травня 1951 року. Встановити строки оздоровлення дітей в дитячих садках – 90 днів. Дитячі садки, які не виїжджають на дачі, організовують оздоровлення дітей на місці. Для цього потрібно продовжити перебування дітей в дитячому садку до 12 годин, відповідно змінити режим дня та ввести чотириразове харчування. Спільно з комітетами культосвітніх установ та комітетами в справах фізкультури і спорту забезпечити дитячі оздоровчі заклади спортивним інвентарем, дитячою художньою літературою, а також папером для малювання, олівцями, іграшками та іншим культінвентарем.</p>
<p>Наказ № 331 від</p>	<p>Оздоровлення в дитячих садках почати з 20 травня</p>

<p>09.05.1952 р. «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1952 року» № 11, С. 2-7</p>	<p>цього року. Встановити строки оздоровлення дітей в дитячих садках – 90 днів. Потрібно продовжити перебування дітей в дитячому садку до 12 годин, відповідно змінити режим дня та ввести чотириразове харчування. Систематично стежити за безперебійним постачанням дитячим оздоровчим закладам якісних продуктів харчування, особливо овочів, фруктів, ягід, молочних продуктів. Домогтися організації підсобних господарств при дитячих майданчиках для вирощування в них ранніх овочів.</p>
<p>Наказ № 182 від 08.04.1953 р. «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1953 року» № 9, С. 5-10.</p>	<p>Незважаючи на наявність всіх можливостей для оздоровлення дітей в 1952 році, план оздоровлення дітей не був виконаний. Влітку 1952 року в усіх оздоровчих закладах Української РСР було оздоровлено 839207 дітей (94,5 проц. плану), менше 10000 дітей, ніж було оздоровлено в 1951 році. В оздоровчих закладах системи Міністерства освіти УРСР оздоровлено 329747 дітей, або 103,2 проц. загального плану. Зокрема, у дитячих садках оздоровлено 63685 дітей при плані 62600. Якщо загальний план оздоровлення дітей по Міністерству освіти УРСР виконаний за рахунок перевиконання його в окремих областях, то деякі обласні відділи народної освіти не використали місцевих ресурсів і можливостей, вкрай безвідповідально поставилися до цієї важливої державної справи, не встановили постійного контролю за ходом оздоровлення дітей і не виконали затвердженого Радою Міністрів УРСР плану. Дитячі садки Кам'янець-Подільського, Львівського, Одеського, Полтавського обласних та Київського міського відділів народної освіти не виконали встановленого урядом плану. Запорізький обласний відділ народної освіти при плані оздоровлення 2050 дітей оздоровив у дитячих садках області лише 1567 дітей. Полтавський – при плані 1855 – 1503 дітей, Львівський – при плані 2950-2602 дітей.</p>
<p>Наказ № 217 від 15.05.1954 р. «Про заходи по оздоровленню дітей влітку 1954 року» № 10, С. 21-</p>	<p>Міністерство освіти УРСР влітку 1953 року при плані 477710 дітей оздоровило 453927 дітей, або 95,6%. В ряді областей план оздоровлення не виконаний. Незадовільно займалися оздоровленням дітей обласні відділи народної освіти Дрогобицької, Львівської, Сталінської, Сумської, Тернопільської, Херсонської</p>

23	та інших областей, а також Київський міськвно. Відсутність контролю за роботою оздоровчих закладів з боку органів народної освіти негативно позначились на організації виховної роботи, культурного дозвілля та на обслуговуванні дітей.
----	--

Отже, відповідно до наказів Міністерства освіти УРСР, які видавалися на початку травня, оздоровчий період в дошкільних закладах країни встановлювався з 20 травня поточного року. Міністерством встановлювався план оздоровлення та термін перебування дітей в оздоровчих закладах – на дитячих оздоровчих майданчиках – 30 днів; в дитячих садках – 90 днів. В режим дня вводилося чотириразове харчування, а його вітамінізації сприяла організація при дитячих майданчиках городів для вирощування ранніх овочів.

Список використаних джерел

1. Збірник наказів та розпоряджень Міністерства освіти УРСР – 1947-1953. – Видається з 1920 р. – На укр. яз. - ISSN 0130-8890.
2. Меленець Л. Здоров'я дітей та фізичне виховання у сільських дошкільних закладах України: історичний аспект [Текст] / Людмила Меленець // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний університет імені Григорія Сковороди”: Зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – Вип. 29. – 596 с. – (Серія “Педагогіка. Психологія. Філософія”). – С. 489-494.

ОЛЕКСАНДР КОСТЯНТИНОВИЧ АНОХІН: СТОРІНКАМИ БІОГРАФІЇ

Черпак Юрій Васильович – викладач кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (Інститут післядипломної педагогічної освіти).

Анотація. Наведено маловідомі факти з біографії українського громадського діяча, лікаря-просвітника, активного пропагандиста фізичного виховання учнівської та студентської молоді О. К. Анохіна. Зокрема, звернено увагу на його захоплення спортом, широку публіцистичну, просвітницьку діяльність, насичену і різнопланову організаторську та літературну діяльність.

Ключові слова: фізичне виховання, гімнастика, спорт, О. К. Анохін.

Анотация. Приведены малоизвестные факты из биографии украинского общественного деятеля, врача-просветителя, активного пропагандиста физического воспитания ученической и студенческой молодежи А. К. Анохина. В частности, обращено внимание на его увлечение спортом, широкую публицистическую, просветительскую деятельность, насыщенную и разноплановую организаторскую и литературную деятельность.

Ключевые слова: физическое воспитание, гимнастика, спорт, А. К. Анохин.

ЗМІСТ (ТОМ II)

Вдячність меценатам.....	4
Передмова	5

РОЗДІЛ IV. Інноваційні трансформації освіти та трансфер медико-гігієнічних і біологічних знань як інтелектуальна основа збереження здоров'я в умовах культурно-освітнього простору (продовження).....	8
--	----------

1. <i>Руденко С. А., Киричук В. О.</i> Особливості формування здоров'я дітей шкільного віку під впливом медико-психолого-педагогічних факторів	8
2. <i>Савченко В. А.</i> Розвиток здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури.	16
3. <i>Салтановська Н. І.</i> Розвиток здоров'язбережувальної компетентності учнів у процесі навчання математики.....	18
4. <i>Тімакова А. В.</i> Коучинг як інноваційна технологія підвищення ефективності педагогічного процесу.	21
5. <i>Ткаченко Ю. М.</i> Здоров'язбережувальні технології – важлива ознака сучасного уроку.	23
6. <i>Ткачук Г. С.</i> Автодидактичні передумови та важелі активізації позааудиторної самостійної роботи студентів.	25
7. <i>Успенська В. М., Панченко С. М.</i> Науково-методичний та психолого-педагогічний супровід здоров'яспрямованої діяльності педагогів та навчальних закладів освіти Сумщини.....	27
8. <i>Хатунцева С. М.</i> Педагогічне самовдосконалення в контексті здоров'язбережувального дискурсу.....	34
9. <i>Циплюк А. М.</i> Інноваційний простір підготовки майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у дошкільному навчальному закладі.....	37
10. <i>Шварп Н. В.</i> Феномен психологічного клімату в андрогогічній практиці професійного вдосконалення викладачів вищих медичних та фармацевтичних закладів.....	39
11. <i>Штифурак В. Є.</i> Проблема репродуктивного здоров'я студентської молоді в контексті формування здоров'язбережувальної компетентності....	40
12. <i>Ярошенко О. Г.</i> Научно-исследовательская деятельность как способ преодоление формализма в усвоении знаний обучающихся.....	44

РОЗДІЛ V. Історичний та правовий виміри збереження здоров'я Homo Educandus.....	48
--	-----------

1. <i>Грущенко М. М., Лесяк Л. М.</i> В серцях з олімпіадою.....	48
2. <i>Києнко-Романюк Л. А.</i> Сучасний огляд радянської дійсності у сфері літнього відпочинку та оздоровлення дітей (20-30-ті роки ХХ століття).....	53

3. <i>Корогод Л. П.</i> З історії запровадження здоров'язбережувальних заходів на підприємствах Катеринославщини-Дніпропетровщини у 1920-30-х роках.....	57
4. <i>Корсак К. В., Корсак Ю. К.</i> Нооісторія України як новий засіб протидії війни ХХІ століття.....	60
5. <i>Краснов В. В., Юрковська Л. Г.</i> Окремі юридичні проблеми збереження здоров'я в освітньому процесі.	63
6. <i>Лесик Г. В.</i> Декумунізація соціально-гуманітарного блоку дисциплін у ВНЗ: історичний аспект.	66
7. <i>Лутаєва Т. В.</i> Роль В. Фавра в організації санітарної освіти у 2-й половині ХІХ та на початку ХХ століть....	68
8. <i>Меленець Л. І.</i> Оздоровлення дітей влітку в дошкільних закладах України (50-60 рр. ХХ ст.).	70
9. <i>Черняк Ю. В.</i> Олександр Костянтинович Анохін: сторінками біографії.....	74

РОЗДІЛ VI. Теорія і практика освітнього менеджменту здоров'я Homo Educandus..... 79

1. <i>Матвійчук О. Б.</i> Формування виховного простору школи на основі гуманістичних цінностей.....	79
2. <i>Мешко Г. М., Палагій Т. І.</i> Управління навчально-виховним процесом у загальноосвітніх навчальних закладах на засадах здоров'язбереження.....	81
3. <i>Рожнова Т. Є.</i> Управлінський аспект збереження здоров'я в освітньому процесі.....	86
4. <i>Сіданіч І. Л.</i> Актуальні аспекти розвитку духовно-моральної компетентності в умовах сучасного університету.....	88

РОЗДІЛ VII. Інклюзія як гуманістична складова європоцентричних трансформацій освіти..... 90

1. <i>Каменищук Т. Д.</i> Світоглядні та аксіологічні аспекти використання інклюзивного підходу для формування здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури	90
2. <i>Кравець Н. П.</i> Здоров'язберігальний режим та читацька діяльність розумово відсталих учнів на уроках літератури.	94
3. <i>Міщенко Н. М.</i> Використання інтелектуальних традицій дефектології як методологічної основи формування стратегій інклюзивної освіти та збереження здоров'я дітей з особливими потребами.....	97
4. <i>Портянко В. П.</i> Виховання молодших школярів з особливими освітніми потребами засобами краєзнавчого спрямування.	99
5. <i>Семак С. М.</i> Модель організації інклюзивного навчання: здоров'язбережувальний аспект.	101

РОЗДІЛ VIII. Психологізація і антропологізація освіти як людиномірний європоцентричний шлях збереження здоров'я Homo Educandus та розкриття творчого потенціалу учасників освітнього процесу.....	103
1. <i>Адамчук Л. Л.</i> Антропологічні аспекти психологізації освіти в контексті удосконалення професійної компетентності практичного психолога.....	103
2. <i>Андросович К. А.</i> Забезпечення інтерактивної підтримки процесу соціалізації одарованих старшокласників в інтернет-середовищі.....	106
3. <i>Грубі Т. В.</i> Поняття «перфекціонізм особистості» в соціально-психологічній парадигмі.....	109
4. <i>Захаревич Н. В.</i> Психологічні особливості прояву почуття гумору в міжособистісному спілкуванні підлітків.....	111
5. <i>Козутовська О. І., Шпортун О. М.</i> Психологічні особливості формування адиктивної поведінки.....	114
6. <i>Кравчук Т. М.</i> Психокорекційна допомога підліткам, батьки яких розлучилися.....	120
7. <i>Коломійчук Л.</i> Психологічна корекція ускладненого спілкування дітей молодшого шкільного віку.....	123
8. <i>Криклива П. М.</i> Вплив порядку народжуваності на особистісні властивості сіблінгів.....	126
9. <i>Кузик М. О., Кузик В. П.</i> Реклама як засіб психологічного впливу....	130
10. <i>Кравчук Л. В.</i> Синдром «професійного вигорання» персоналу в організації та його профілактика.....	132
11. <i>Кузьменко Ю. В., Кузьменко В. М.</i> Аналіз ймовірнісних аспектів прогнозування майбутнього як умова попередження конфліктів в сучасних соціокультурних умовах.....	135
12. <i>Кузьменко Ю. В., Собко Г. П.</i> Використання концепцій анімалотерапії для удосконалення професійної компетентності практичного психолога.....	140
13. <i>Маляр О. І.</i> Аналіз формування та розвиток довільності емоційної регуляції дітей як компонент психічного здоров'я.....	143
14. <i>Матохнюк Л. О., Корчак О. І.</i> Психологічні особливості мовленевого розвитку у дітей дошкільного віку.....	145
15. <i>Моїсєєнко К. О.</i> Аналіз ціннісних аспектів розвитку особистісного потенціалу як смислоутворюючих інтенцій, спрямованих на збереження психологічного і духовного здоров'я.....	150
16. <i>Педоренко В. М.</i> Аналіз феномену духовності в контексті збереження психічного і фізичного здоров'я особистості.....	152
17. <i>Помиткін Е. О.</i> Методологічні та методичні засади підготовки педагогів до розвитку духовного потенціалу учня.....	154
18. <i>Потоцька І. С., Клименко Д. Ю.</i> Суїцидальна поведінка наркозалежних особистостей.....	158

19. Рибак І. В. Соціально-психологічні умови розвитку почуття власної гідності особистості.....	159
20. Романюк В. Л., Гамарнюк О. В. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	162
21. Синько Л. І. Особливості сформованості соціальної компетентності в дітей підліткового віку.....	165
22. Сушак А. О. Стресостійкість як структурно-динамічна властивість особистості.....	169
23. Пилявець Н. І. Психологічні аспекти професійного становлення дефектолога.....	173
24. Подшивалкіна В. І. Постнекласичні виміри індивідуальності та здоров'я людини.....	177
25. Томчук М. І., Кузьменко Ю. В. Врахування при профвідборі професійної компетентності особистості.....	179
26. Томчук М. І., Томчук С. М. Психологічна готовність особистості з особливими потребами до збереження власного здоров'я.....	185
27. Уваркіна К. М., Уваркіна О. В. Проблеми психології здоров'я в освіті.....	188
Додаток № 1. Опис конференції.....	190
Додаток № 2. Проблематика конференції.....	191
Додаток № 3. Установи та організації – учасники і співорганізатори конференції	193